

2008000106010001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (SIXTH SEMESTER)
LANGUAGE THROUGH LITERATURE – VI – LEVEL 1

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (SIXTH SEMESTER)**
- b. Name of the Subject : **LANGUAGE THROUGH LITERATURE – VI – LEVEL 1**
- c. Subject Code No : **2008000106010001**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 Choose the correct answer from the options given below:(MCQ's)

10

1. Who is the poet of the poem "My Grandmother's House"?
 - a) Anita Desai
 - b) Sylvia Plath
 - c) Kamala Das
 - d) Maya Angelou
2. The predominant sense conveyed by the poem 'My Grandmother's House' is-----
 - a) Beauty
 - b) Love
 - c) Loss
 - d) Happiness
3. What is meant by 'the object won' in the poem 'O Captain! My Captain!'
 - a) Victory in the World War I
 - b) Victory in the World War II
 - c) Victory in the American Civil War
 - d) Victory in the American Revolution
4. What is the tone of the poem 'O Captain! My Captain!'
 - a) Humorous
 - b) Elegiac
 - c) Romantic
 - d) Heroic

5. What is the speaker urging the captain to do?
 a) To rest for a while b) To rise up
 c) To sail the ship d) To anchor the ship
6. "She walks in beauty, like the night..."
 Identify the figure of speech in this line.
 a) Metaphor b) Simile
 c) Personification d) Allegory
7. Lord Byron belonged to which literary school?
 a) Beat generation b) Metaphysics
 c) Modernists d) Romantics
8. The woman described in the poem 'Upagupta' is an image of-----
 a) Passionate love b) Peaceful beauty
 c) Seductive beauty d) All the above
9. The woman in the poem 'Upagupta', was drunk with-----
 a) The red wine b) The wine of youth
 c) The wine of power d) The wine of money
10. What was the month when Upagupta once again passed through the city gates of Mathura?
 a) April b) May
 c) June d) July

Q.2 Analyze Kipling's speech 'Values in Life' in your word. **12**

OR

Write how Shaw, in his radio talk, proves that everyone pronounces words in English in their own unique way and nobody speaks perfect English. **12**

Q.3 A) Develop a dialogue on any ONE of the following: **8**

1. Ami is at the birthday party of her friend Avni. She has not met Avni's father, so she introduces herself to her friend's father.
2. Heer and Reeva are friends and classmates. They meet outside the railway station.

B) Write a detailed note on any ONE of the following:

10

1. Teamwork skills
2. Leadership skills

Q.4 Do as directed: (Any Ten)

10

1. She----- (rarely) plays violin now.
(Fill in the blank using word that means the same as one in the brackets)
2. Ambiguity: clarity, guilt, liveliness
(Underline the word that is the closest antonym of the word on left)
3. Give antonym of: honest
4. Give synonym of: vacant
5. Give antonym of: polite
6. Give synonym of: lass
7. Stop (Add a suitable prefix to form a word)
8. Friend (Add a suitable suffix to form a word)
9. Form two words using the given prefix: ir-
10. Form two words using the given suffix: -ment
11. Let us stop this----- (meaning) discussion. (Fill in the blank with the word formed by adding a suitable suffix to the word in the brackets)
12. Studies show that a large number of children in rural areas of India suffer from----- (nutrition). (Fill in the blank with word formed by adding a suitable prefix to the word in the brackets)

2008000106010002
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (SIXTH SEMESTER)
WRITTEN & SPOKEN COMMUNICATION SKILLS
-VI- LEVEL 1

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (SIXTH SEMESTER)**
 - b. Name of the Subject : **Written & Spoken Communication Skills-VI-LEVEL 1**
 - c. Subject Code No : **2008000106010002**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
 3. Figures to the right indicate full marks of the question.
 4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 Answer briefly (any five)

10

- i) How do business houses build their reputation through reliability?
- ii) List four qualities of a good leader?
- iii) How will a person who has had to dismiss an employee think about himself, his job and the world?
- iv) What is optimism?
- v) How can you achieve balance between duty and personal life?
- vi) How do you deal with a colleague from the opposite sex?
- vii) What is professionalism?

Q.2 A. Write dialogue on situations given below (Any one) 7

- i) Shashidhar asks Aabha about her husband's retirement plans.
- ii) Reeti has done very well in the entrance test for admission to MBA. Her friend congratulates her.

B. i) In a paragraph of 150 words write what happens to aged people when they are cut off from their families for various reasons, including loss of their children and wealth. 7

OR

ii) In a paragraph of 150 words write about someone who had to face a lot of hardships in their professional life but managed to make the best of a bad situation with a positive attitude. 7

Q.3 A. i) Draft notice and agenda of the meeting of the Sports Club of your town. 9

OR

ii) Draft Minutes of the Annual General Meeting of the Anant Pharmaceuticals Pvt. Ltd. 9

B. i) Prepare a presentation of five slides on Leadership Skills. 9

OR

ii) Prepare a presentation of five slides on launching a new electronic product. 9

- Q.4** A. Give meaning of the following phrasal verbs and make meaningful sentences. (Any two) **4**
1. Pass by 2. Pay off
3. Resort to 4. Look at
- B. Give meaning of the following idioms and make meaningful sentences. (Any two) **4**
1. give the benefit of the doubt 2. in one's good books
3. dog days 4. ask for the moon

2008000106020001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (THIRD YEAR)
(SIXTH SEMESTER)
BUSINESS REGULARLY FRAMEWORK – II – LEVEL 2

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (THIRD YEAR)(SIXTH SEMESTER)**
 - b. Name of the Subject : **BUSINESS REGULORY FARMWORK – II – LEVEL 2**
 - c. Subject Code No : **2008000106020001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
 3. Figures to the right indicate full marks of the question.
 4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 નીચેના વિકલ્પોના જવાબ આપો.

15

Answer the options below.

1) વેચાણના કરારને કયો ધારો લાગુ પડે છે?

A. માલ વેચાણ ધારો	B. ભારતીય કરાર ધારો
C. (A) અને (B) બંને	D. ઉપર માંથી કઈ નહીં.

Which law applies to contract of sale?

A. sale of goods ACT	B. The Indian Contract ACT
C. Both (A) and (B)	D. None of Above

2) કઈ કંપની વિવરણપત્ર દ્વારા જાહેર પ્રજાને શેર કે ડિબેન્યર ખરીદવા આમંત્રણ આપી શકે છે?

A. ખાનગી કંપની	B. જાહેર કંપની
C. (A) અને (B) બંને	D. ઉપર માંથી કઈ નહીં.

Which company can invite public to buy shares or debentures through advertisement?

A. Private company	B. Public company
C. Both (A) and (B)	D. None of the above.

3) એક વ્યક્તિની કંપનીનો ખ્યાલ કોના દ્વારા આપવામાં આવ્યો છે?

- A. કેલકર સમિતિ
B. મનમોહન સમિતિ
C. જે.જે. ઈરાની કમિટી
D. ઉપર માંથી કઈ નહીં

Who gave the concept of one person company?

- A. Kelkar Committee
B. Manmohan Committee
C. J.J. Irani Committee
D. None of the above

4) વિનિમયપત્રના પક્ષકારમાં સમાવેશ થાય છે.

- A. વિનિમયપત્ર લખનાર
B. ડ્રોઇ
C. પેઈ
D. આપેલ તમામ

A party to a bill of exchange includes.

- A. Writer of bill of exchange
B. Drawee
C. Payee
D. All of the given

5) નેગોશિયેબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટના પક્ષકારમાં સમાવેશ થાય છે.

- A. ડ્રોઇ
B. પેઈ
C. શેરો કરનાર
D. આપેલ તમામ

A party to a negotiable instrument includes.

- A. Drawee
B. Payee
C. Endorser
D. All of the given

6) કયા સિદ્ધાંતને 'વિધિ પ્રસ્થાપિત નોટિસ'ના સિદ્ધાંત તરીકે ઓળખવામાં આવે છે?

Which doctrine is known as doctrine of 'procedural notice'?

- A. આંતરિક વહીવટનો સિદ્ધાંત
Doctrin of indoor Management
B. રચનાત્મસૂચનાનો સિદ્ધાંત
Doctrin of constructive Notice
C. સત્તાની ઉપરવટનો સિદ્ધાંત
Doctrin of Ultra Vires
D. ઉપર માંથી કઈ નહીં
None of the above

7) MCA નું પૂરું નામ ...

Full Name of MCA.....

- A. Ministry of corporate Affairs B. Ministry of company Affairs
C. Ministry corporate Affairs D. Ministry company Affairs

8) જ્યાં સુધી ખરીદનારને માલની માલિકીની ફેરબદલી થઈ ન હોય ત્યાં સુધી માલ ને જોખમે રહે છે?

- A. ખરીદનાર અને વેચનાર બંનેની B. ખરીદનારને
C. વેચનારને D. ઉપર માંથી કઈ નહીં

The goods remain at the risk of.... until the ownership of the goods has been transferred to the buyer?

- A. Buyer and seller both B. To the buyer
C. To the seller D. None of the above

9) જે માલ વેચાણના કરાર વખતે અસ્તિત્વમાં હોય અને વેચનારના કબજામાં હોય તેને કેવો માલ કહેવાય?

- A. હાજર માલ B. ભવિષ્યનો માલ
C. મુકરર માલ D. બિનમુકરર માલ

Goods which exist at the time of contract of sale and are in possession of the seller are called which goods?

- A. Existing goods B. Future goods
C. Specific goods D. Unascertained goods.

10) ભારતમાં પબ્લિક લિમિટેડ કંપનીની રચનાના તબક્કાઓનો યોગ્ય ક્રમ પસંદ કરો.

1. નિવેશ 2. પ્રમોશન
3. વ્યવસાયની શરૂઆત 4. મૂડીનુસબસ્ક્રિપ્શન
A. 2,1,4,3 B. 1,2,4,3
C. 2,3,1,4 D. 4,1,2,3

Select the correct sequence of stages of formation of a public limited Company in India.

1. Incorporation 2. Promotion
3. Commencement of Business 4. Subscription of Capital
A. 2,1,4,3 B. 1,2,4,3
C. 2,3,1,4 D. 4,1,2,3

11) શેરમૂડીવાળી અમર્યાદિત કંપનીનું મેમોરેન્ડમ_____ ના ફોર્મમાં હોવું જોઈએ.

- A. ટેબલ'બ' B. ટેબલ'ઈ'
C. ટેબલ'ક' D. ટેબલ'એફ'

The form in is applicable to unlimited companies having a share capital.

- A. Table 'B' B. Table 'E'
C. Table 'C' D. Table 'F'

12) ચેકમાં ડ્રોઇ તરીકે કોણ હોય છે?

- A. કોઈ પણ વ્યક્તિ B. બેંકર
C. (A) અને (B) બંને D. ઉપર માંથી કંઈ નહીં.

Who is the drawee in a cheque?

- A. Any person B. Banker
C. Both (A) and (B) D. None of the above.

13) વચનચિઠ્ઠીની કેટલી નકલ બનાવવામાં આવે છે?

- A. ચાર B. બે
C. એક D. ત્રણ

How many copies of promissory note are made?

- A. Four B. Two
C. One D. Three

14) ગ્રાહકની તપાસ પરથી માલૂમ પડે કે માલમાં ખામી છે છતાં ગ્રાહક માલ ખરીદે તો તેની જવાબદારી કોની રહે છે?

- A. વેચનાર B. માલ પહોંચાડનાર વ્યક્તિની
C. ખરીદનાર D. કોઈની નહીં

Who is responsible if the customer buys the product even if it is found that The product is defective after the customer's inspection?

- A. Seller B. Consignee
C. Buyer D. None

15) જાહેર કંપની કયા શેર બહાર પાડી શકે નહીં?

- A. ઇક્વિટી શેર B. પ્રેફરન્સ શેર
C. (A) અને (B) બંને D. ડિફર્ડ શેર

Which shares cannot be issued by a public company?

- A. Equity share B. Preference share
C. Both (A) and (B) D. Deferred shares

Q.2 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.(ગમે તે ચાર)

8

Short Questions. (Any Four)

1. સમજાવો: ગેરકાયદેસર મંડળ
Explain: illegal Association.
2. શરતો એટલે શું?
What is a conditions?
3. ચેકના પક્ષકારો કેટલા? કયા કયા?
How many parties to the cheque? Which are they?
4. ધ્યેયની કલમ એટલે શું?
What is objective clause?
5. નિયમનપત્રમાં કઈ વસ્તુનો સમાવેશ થાય છે?
List contents of Article of Association.
6. સમજાવો: એફ.ઓ.બી. કરાર
Explain: F.O.B. contract.
7. સમજાવો: ચેક
Explain: Cheque.
8. રચનાત્મક સૂચનાનો સિદ્ધાંત એ શું છે?
What is doctrine of constructive notice?

Q.3 (a) તફાવત આપો: જાહેર કંપની અને ખાનગી કંપની બ. કંપનીનું ઓનલાઇન રજીસ્ટ્રેશન સમજાવો.

7

Distinguish private company and public company.

(b) કંપનીનું ઓનલાઇન રજીસ્ટ્રેશન સમજાવો.

6

Explain the online registration of the company.

અથવા

OR

- (a) માલની વ્યાખ્યા આપી માલના પ્રકારોની ચર્ચા કરો. 7
Define goods and discuss types of goods.
- (b) વિનિમયપત્ર એટલે શું? તેના આવશ્યક તત્વોની ચર્ચા કરો. 6
What is Bill of Exchange? Discuss its essentials.

Q.4 (a) ટૂંકનોંધ લખો(ગમે તે બે) 8
Short notes. (Any two)

1. આંતરિક વહીવટનો સિદ્ધાંત.
Doctrine of indoor management.
2. યથાનુક્રમે ચુકવણી.
Payment in Due course.
3. હરાજીથી વેચાણ.
Auction sale.
4. કંપનીના આધસ્થાપકો.
Promoters

(B) ટૂંકનોંધ લખો(ગમે તે બે) 6
Short notes. (Any two)

1. તફાવત આપો: વેચાણ અને બેઇલમેન્ટ
Difference: sale and Bailment.
2. રજિસ્ટર્ડ ઓફિસની કલમ.
Domicile clause.
3. ખુલ્લા બજારમાં વેચાણ.
Sale in market overt.
4. આર્ટિકલ્સ ઓફ એસોસિયેશન.
Articles of Association.

2008000106030001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (SIXTH SEMESTER)
BUSINESS ADMINISTRATION - VI – LEVEL 3

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks:50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (SIXTH SEMESTER)**
- b. Name of the Subject : **Business Administration**
- c. Subject Code No : **2008000106030001**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 (A) આપેલ પ્રશ્નના જવાબરૂપે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

10

Choose the appropriate option as the answer to the following question.

(૧) ખરીદીની કઈ પદ્ધતિમાં ખરીદીનો સોદો કરવામાં આવે ત્યારે માલ અસ્તિત્વમાં નથી હોતો પરંતુ ભવિષ્યમાં માલ ઉત્પન્ન થાય ત્યારે ડીલેવરી આપવામાં આવે છે?

When the purchase is made without the physical presence of the goods at the time of purchase, but the delivery occurs in the future when the goods come into existence, it is called _____ purchase.

(A) વાયદા બજારમાં ખરીદી
While sale purchasing

(B) જથ્થાબંધ ખરીદી
While sale purchasing

(C) બ્લેન્કેટ ખરીદી
Blanket purchasing

(D) છૂટક ખરીદી
Retail purchasing

(૨) સંગીન ખરીદી નો ખ્યાલ કોણે આપેલ છે?

Who introduced the Concept of Sound Purchasing?

(A) જેમ્સ વોટસન
James Watson

(B) જેમ્સ રેન્ડી
James Randy

(C) જેમ્સ લુન્ડી
James Lundy

(D) જ્યોર્જ ટેરી
George Terry

(3) _____ એટલે કાચા માલથી માંડીને તૈયાર માલ સુધીની ઉત્પાદનની પ્રક્રિયાનો માર્ગ નક્કી કરવો તે.

_____ means determining the route of production process from raw Materials to finished goods.

(A) સમયનિર્ધારણ
Scheduling

(B) માર્ગનિર્ધારણ
Routing

(C) ઉત્પાદન નિર્ધારણ
Production planning

(D) ઉપરના બધા જ
All of the above

(4) _____ માં એક સોદો હાજરમાં થાય છે અને બીજો સોદો વાયદા બજારમાં થાય છે.

A _____ involves one contract present in the spot and another contract Present in the forward market.

(A) હેજિંગ
Hedging

(B) વાયદા બજાર
Futures market

(C) સટ્ટા બજાર
Speculation market

(D) એકય નહિ
None of these

(5) વેબરના સ્થાન પસંદગીના સિદ્ધાંતના મૂળભૂત પરિબલોમાં કયા પરિબલોનો સમાવેશ થતો નથી?

Which factors are not included among the basic factors of Weber's theory Of location selection?

(A) વાહનવ્યવહાર ખર્ચ
Transportation cost

(B) મજૂરીની પડતર
Labor cost

(C) સરકારી નિયંત્રણ
Government control

(D) ઉપરના બધા જ
All of the above

(6) સમયની દ્રષ્ટિને અનુલક્ષીને ઉત્પાદન આયોજનના કેટલા પ્રકારો છે?

How many types of production planning are there with respect to time perspective?

(A) સો
Hundred

(B) એક
One

(C) બે
Two

(D) ત્રણ
Three

(7) _____ એટલે દરેક પ્રક્રિયા પૂરી કરવા માટે કેટલો સમય જોઈએ અને કુલ કેટલો સમય જોઈએ તે નક્કી કરવું.

means determining the time required to complete each process and Determinati determine the total time required.

(A) સમયનિર્ધારણ
Determination

(B) માર્ગનિર્ધારણ
Routing

(C) ઉત્પાદન નિર્ધારણ
Production Determination

(D) કુલ નિર્ધારણ
Total Determination

(8) કઈ કંપનીએ સિક્સ સિગ્મા ગુણવત્તાનો ખ્યાલ પ્રસ્થાપિત કાર્યો છે?

Which company has established the concept of Six Sigma?

(A) મોટોરોલા
Motorola

(B) ટોયોટા
Toyota

(C) વિપ્રો
Wipro

(D) એકેય નહિ
None of these

(9) કયા વર્ષે રાષ્ટ્રીય કાર્ય યોજનાને પર્યટનનીતિ તરીકે રૂપાંતર કરવામાં આવ્યું?

In which year the National Action Plan was converted into Tourism Policy?

(A) 1992
(C) 2002

(B) 2000
(D) 2015

(10) જે આનંદ અને જ્ઞાન પ્રાપ્તિ હેતુસર બહાર જવાની ક્રિયા બતાવે છે તેને શું કહેવાય?

What is called the act of going out for the purpose of enjoyment and enlightenment?

(A) પર્યટન

Paryatna

(B) દેશાટન

Deshatna

(C) તીર્થાટન

Tirthatna

(D) ઉપર પૈકી તમામ

All of the above

(બ) ખાલી જગ્યા પૂરો.

Fill in the Blank

5

(1) દરેક કારખાનાને પોતપોતાની જરૂરિયાત મુજબની ખરીદી કરવાની સત્તા આપવામાં આવે તેને _____ ખરીદી કહેવાય.

Each factory or Department is given the power to purchase as per its Requirement is called _____ purchasing.

(2) _____ ખરીદીમાં ઉતરતી ગુણવત્તાવાળા માલની ખરીદી કરવાની ફરજ પડવાની સંભાવના રહે છે.

purchasing leads to the possibility of being forced to buy inferior quality goods.

(3) _____ ના દાયકાથી જાપાનમાં જસ્ટ-ઇન-ટાઇમ પદ્ધતિ પ્રચલિત છે.

The just-in-time system has been popular in Japan since the decade.

(4) સ્થાન પસંદી અંગે સૌપ્રથમ રજૂઆત _____ એ કરી.

The first presentation on location selection was made by _____.

(5) જ્યોર્જ હર્બર્ટ ના મત પ્રમાણે, "ખરીદનારને _____ વેચનારને એક આંખની જરૂર છે."

According to George Herbert, "A buyer needs _____ eyes, a seller Needs one eyes, a seller needs one eye."

Q.2 ટૂંકમાં જવાબ આપો (કોઈ પણ ચાર)

Answer in brief (Write any four).

8

(1) માલસામગ્રી સંચાલન એટલે શું?

What is Inventory Management?

(2) જોબ ઉત્પાદન એટલે શું? ઉદાહરણ આપો.
What is Job production? Give an example.

(3) સ્ટોકલેસ ખરીદીનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
Explain the meaning of Stockless purchase.

(4) માલસામગ્રીમાં કઈ કઈ વસ્તુનો સમાવેશ થાય છે?
What is included in Inventory?

(5) ઉત્પાદન આયોજનના પ્રકારો જણાવો.
State the types of production planning.

(6) ઉત્પાદકતાનો ખ્યાલ સમજાવો.
Explain the concept of productivity.

(7) સિક્સ સિગ્માનો ખ્યાલ સમજાવો.
Explain the concept of Six Sigma.

(8) પ્રવાસન એટલે શું?
What is tourism?

Q.3 સ્થાન પસંદગીને અસર કરતાં પરિબલો સમજાવો. **13**
Explain the factors affecting the plant location.

OR /અથવા

(અ) ઉત્પાદન આયોજનનું કાર્યક્ષેત્ર જણાવો. **7**
State the scope of production planning.

(બ) ગુણવત્તા અંકુશ અને સંપૂર્ણ ગુણવત્તા સંચાલન વચ્ચેના તફાવત જણાવો. **6**
State the differences between quality control and total quality management.

Q.4 (અ) ટૂંક નોંધ લખો (કોઈ પણ ' , એક) **7**
Write a short note (anyone)

(૧) કેન્દ્રિત ખરીદનીતિના ફાયદા જણાવો.
State the advantages of centralized purchasing policy.

(2) પ્રવાસન સંચાલનના ફાયદાઓ

Advantages of tourism management

- (બ) કોમલ લિ. નું કેશકેર હેરઓઈલ ખુબ લોકપ્રિય છે. એની માંગમાં દર વર્ષે વધારો થઈ રહ્યો છે. કંપનીનું સુરત ખાતેનું કારખાનું ૧૦૦ ટકા ઉત્પાદનશક્તિનો ઉપયોગ કરી રહી છે. વધતી માંગને પહોંચી વળવા હવે કંપનીએ નવું કારખાનું સ્થાપવું પડે એમ છે જે માટે નવું મૂડી રોકાણ કરવા પડે એમ છે. કંપનીના વધતા જતા નફાની માહિતી જાહેર થઈ ગઈ છે તેથી અન્ય ઉત્પાદકો આ ધંધામાં પ્રવેશી રહ્યા છે માટે કેટલું વેચાણ કરી શકાશે અને આગાહી થઈ શકતી નથી. બીજી બાજુ વાપી અને વલસાડમાં નાના ઉત્પાદકો હેર ઓઈલનું ઉત્પાદન કરે છે. જો કંપની એમને ફોર્મ્યુલા આપે તો તેઓ બનાવી આપે એમ છે પણ ફોર્મ્યુલાની ખબર પડી જાય તો એ લોકો ઓડર કરતાં વધુ માલ બનાવી સીધા બજારમાં વેચી નાખે એવી સંભાવના છે.

7

Komal Ltd.'s "Kesh Care" Hair Oil is very popular. Its demand is increasing every year. The company's factory at Surat is utilizing 100 percent production capacity. To meet the increasing demand, now the company has to set up a new factory for which new capital investment has to be made. As the company's increasing profit information has been disclosed, it is not possible to predict how much can be sold as other manufacturers are entering into this business. On the other hand. Small producers in Vapi and Valsad produce hair oil. If the company gives them the formula, then they will make it, but if they come to know about the formula, there is a possibility that they will make more goods than the order and sell them directly in the market.

- (1) કોમલ લિ. સામે માલસામગ્રી સંચાલનનો કયો પ્રશ્ન પેદા થયો છે?

What problem of material management has arisen for Komal Ltd.?

- (2) તમારી દ્રષ્ટીએ એનો ઉકેલ જણાવો અને ટેકામાં દલીલો કરો.

State the solution in your view and give arguments in support.

2008000106040001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (SIXTH SEMESTER)
INDIAN ECONOMY RECENT TRENDS-VI
LEVEL 4

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
 - a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (SIXTH SEMESTER)**
 - b. Name of the Subject : **INDIAN ECONOMY RECENT TRENDS-VI LEVEL 4**
 - c. Subject Code No : **2008000106040001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 માગ્યા મુજબ કરો

Do as directed.

(A) બહુવિધ પસંદગીના પ્રશ્નો

Multiple Choice Questions

10

1. નીચેના માંથી કયા ક્ષેત્રનો મૂડી ઉત્પાદન ગુણોત્તર પ્રમાણમાં નીચો છે?

In which of the following sector, the capital-output ratio is Relatively lower?

A. સેવાક્ષેત્ર

Service Sector

B. કૃષિક્ષેત્ર

Agriculture Sector

C. ઔદ્યોગિક ક્ષેત્ર

Industry

D. એક પણ નહિ

None of These

2. રોજગારીમાં વધારા સાથે કુલ ઘરેલુ ઉત્પાદન મા થતા વધારાને કહે છે.
An Employment increases with increased growth of GDP is called

- A. રોજગારીનો દર
Rate of Employment
- B. રોજગારીની મુલ્ય
Employment Elasticity
- C. ઉત્પાદકીય સાપેક્ષતા
Output Elasticity
- D. બેરોજગારીની મુલ્યસાપેક્ષતા
Unemployment Elasticity

3. સરકાર દ્વારા કિસાન ક્રેડિટ કાર્ડ યોજના ક્યારે રજૂ કરવામાં આવી?
When did the Government present kisan Credit Card Scheme?

- A. અપ્રિલ ૧૮૫૩
April 1853
- B. ઓગસ્ટ ૧૯૯૮
August 1998
- C. જુલાઈ ૧૯૯૧
July 1991
- D. નવેમ્બર ૧૯૯૫
November 1995

4. નીચેના માંથી કયુ સામાજિક પરીબળ ગરીબીનો નિર્દેશ કરતુ નથી?
Which of the following is not considered as a social indicator of poverty?

A. વાહન વ્યવહાર ની અપૂરતી સુવિધા
Less no. of means of transport

B. નિરક્ષરતાનું પ્રમાણ
Illiteracy level

C. આરોગ્ય ક્ષેત્રની ખામી
Lack of access to health care

D. રોજગારીની તક નો અભાવ
Lack of job opportunities.

5. સેવાક્ષેત્રની પ્રવૃત્તિઓમા સમાવેશ
The service sector includes activities such as:

A. વાહન વ્યવહાર, સંદેશા વ્યવહાર અને બેંકિંગ
Transport, communication & banking

B. કૃષિક્ષેત્ર, મત્સ્ય ઉદ્યોગ, ડેરી અને પશુપાલન
Agriculture, fishing, dairy and forestry

C. ખાંડ, ગોળ, ઈંટ બનાવવી
Making sugar, jaggery, bricks

D. કોઇ પણ નહિ
None of these

6. જે બે દેશ વચ્ચેના વ્યાપાર ને પ્રોત્સાહન આપશે :

What would encourage trade between two countries?:

A. જકાતમાં ઘટાડો

Reduced tariffs

B. સરહદી તપાસ

Frontier checks

C. રાષ્ટ્રીય ચલણ

National currencies

D. જુદી જુદી કર પધ્ધતિ

Different tax system

7. નીચેના માથી કયો બેરોજગારીનો પ્રકાર નથી.

Which is not a type of unemployment?

A. મૌસમી બેરોજગારી

Seasonal unemployment

B. કૃષિક્ષેત્રે બેરોજગારી

Agricultural unemployment

C. ચક્રીયા બેરોજગારી

Cyclical unemployment

D. રાજકીય બેરોજગારી

Political Unemployment

8. GST કેવા પ્રકારનો કર છે?

What kind of Tax is GST?

A. પ્રત્યક્ષ કરવેરા

Direct Tax

B. વસ્તુઓ અને સેવાઓ પરના કરવેરા

Depends on the type of goods and services

C. પરોક્ષ કરવેરા

Indirect Tax

D. એક પણ નહીં

None of the above

9. NSSO નું પૂરું નામ જણાવો

Full form of NSSO is:

A. National Social Science Organisation

B. National Social Study Organisation

C. National Security Science Organisation

D. National Sample Survey Organisation

10. ભારતમાં બેરોજગારીના મુખ્ય કારણો.....

Major causes of Unemployment in India are

A. ધીમો આર્થિક વિકાસનો દર

Slow Rate of Economic Growth

B. કૌશલ્યનો અભાવ

Lack of Skill

C. નબળું માનવ શક્તિનું આયોજન

Weak Manpower Planning

D. ઉપરોક્ત તમામ

All of These

(B) ખાલી જગ્યા પૂરો.

5

Fill in the blanks

1. ૧૯૭૮માં ચલણી નોટન વિમુદ્દીકરણ થયું ત્યારે રિઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડીયા ગવર્નર _____ હતા.
_____ was the Governor of Reserve Bank of India at the time of demonetisation of Indian currency in January 1978
2. -----ભારતમાં કૃષિપેદાશો માટે નિયંત્રિત બજારોની સરળ કામગીરી માટે કાર્ય કરે છે.
_____ works for the smooth functioning of Regulated Markets for agricultural produce in India.
3. _____ નીતિ હેઠળ ભારત એવી વસ્તુનું ઉત્પાદન કરે છે જે અગાઉ અન્ય દેશમાંથી આયાત કરવામાં આવતી હતી.
Under _____ Policy, India is producing those goods which were earlier imported from other countries.
4. WTO ની સ્થાપના -----માં થઇ.
WTO was set up on _____.
5. ૧૯૫૦-૫૧માં કુલ ઘરેલું પેદાશમાં સેવક્ષેત્રનો હિસ્સો -----હતો.
Share of service sector in Gross Domestic Product in 1950- 51 was _____

Q.2 ટૂંકમાં જવાબ લખો (ગમે તે ચાર)

8

Answer in brief (Any Four)

1. ખેતઉત્પાદકતા વધારવા માટેના પગલાઓ જણાવો.
Suggested measures to increase the Agricultural Productivity.
2. ભારતમાં ખેતધિરાણ પૂરું પાડતી કઈ કઈ સંસ્થાઓ છે?
What are the different agencies which provide Agricultural Finance in India?
3. ભારતમાં સેવાક્ષેત્રે આંકડાકીય માહિતી અને વિગતો મેળવવાની મુખ્ય મુશ્કેલીઓ દર્શાવો.
Indicate the main difficulties in obtaining statistical information and other details pertaining to service sector in India.

4. ભારતની કુલ ઘરેલું પેદાશમાં (GDP)સેવાક્ષેત્રના બદલાતા જતા હિસ્સા નો ખ્યાલ આપો.

Give an idea of changing share of service sector in India's GDP.

5. નિયંત્રિત બજાર ના લાભ જણાવો.

What are the benefits of Regulated Market System?

6. ખેડૂતોની દેવાદારીના મુખ્ય કારણો જણાવો.

State the main causes of farmer's indebtedness.

7.વિશ્વ વ્યાપાર સંગઠને ભારતને આપેલી બાહેધરી જણાવો.

What Commitments have been made by India to the World Trade Organization?

8.બેરોજગારીનો સામાન્ય અર્થ જણાવો.

What is the Simple Meaning of Unemployment?

Q.3 ભારતમાં કાળાનાણાના ઉદ્ભવ ના કારણો સમજાવી તેની અસરોની ચર્ચા કરો. **13**

Discuss the Causes and effects of Black Money in India.

અથવા

OR

નાબાર્ડના કાર્યો જણાવી તેની કામગીરી નું મૂલ્યાંકન કરો.

Discuss the Functions of NABARD and evaluate the working and performance of NABARD.

Q.4 (A) ટૂંક નોંધ લખો (ગમે તે બે) **8**

Write short notes (Any Two)

1. ખેડૂતોને દેવાદારીની સમસ્યા દૂર કરવાના પગલાઓ

Measures to deal with the problem of farmer's indebtedness.

2. કૃષિધિરાણના પ્રકારો

Types of Agricultural Credit.

3. વસ્તુઓ અને સેવાઓ પરનો કર

Goods and Services Tax (GST)

4. આયાત અવેજીકરણ
Import Substitution.

(B) ટૂંક નોંધ લખો (ગમે તે બે)

6

Write short notes (Any Two)

1. ભારતીય અર્થતંત્રમાં વિમુદ્દીકરણ
Demonetisation in the Indian economy.
2. ભારતમાં કૃષિપેદાશની વેચાણ વ્યવસ્થાની ખામીઓ
Defects of Marketing of Agricultural Produce in India.
3. વિશ્વવ્યાપાર સંગઠનનું માળખું
Organizational Structure of World Trade Organization.
4. ભારતમાં બેરોજગારી નિવારણના પગલાઓ
Measures for elimination of unemployment in India

2308000106051001/ 2008000106060001 / 2008000106050011

EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024

BACHELOR OF COMMERCE (SIXTH SEMESTER)

ADVANCE ACCOUNTING AND AUDITING – VII LEVEL 5

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

a. Name of the Examination :BACHELOR OF COMMERCE
(SIXTH SEMESTER)

b. Name of the Subject: ADVANCE ACCOUNTING AND
AUDITING - VII LEVEL 5

c. Subject Code No: 2308000106051001/2008000106060001 /
2008000106050011

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 (A) નીચે આપેલ બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નોના સાચા જવાબ આપો.

10

Answer the following multiple choice questions correctly.

(1) કંપનીમાં દર વર્ષે ઓડિટરની નિમણૂક કોના દ્વારા થાય છે?

- A. કંપનીના ડિરેક્ટર B. કંપનીના સભ્યો
C. કેન્દ્ર સરકાર D. ઉપરોક્ત બધા

By whom the statutory auditor is appointed every year in the company?

- A. Director of the company B. Members of the Company
C. Central Government D. All of the above

(2) નીચેનામાંથી કયું વિધાન સાચું નથી?

- A. ભાગીદારી પેઢીની કંપનીના ઓડિટર તરીકે નિમણૂક કરી શકાય છે.
B. પેઢીના નામે નિમણૂક કરી શકાય છે.

C. મોટાભાગના ભાગીદારો ભારતમાં પ્રેક્ટીસ કરતા હોવા જોઈએ

D. બધા ભાગીદારો ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ ન હોવા જોઈએ

Which of the following statements is not correct?

- A. A partnership firm can be appointed as auditor of the company.
B. Appointments can be made in the name of the firm.
C. Most of the partners should be practicing in India
D. Not all partners should be Chartered Accountants

(3) જો ઓડિટરના રાજીનામાંથી ઓફિસમાં કોઈ જગ્યાખાલી હોય તો, ભરપાઈ કરવા માટે કોના _____ દ્વારા નિમણૂક કરવામાં આવે છે

- A. બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સ દ્વારા અને સામાન્ય સભામાં મંજૂરી જરૂરી
- B. વધારાની સામાન્ય સભા
- C. સામાન્ય સભા
- D. વાર્ષિક સાધારણ સભા

If a casual vacancy in the office of auditor arise by his resignation, it should only be filled by _____.

- A. Approval by the Board of Directors and at the General Meeting required
- B. Extra General Meeting
- C. General Meeting
- D. Annual General Meeting

(4) _____ શેરહોલ્ડરોનું પ્રતિનિધિ છે.

- A. કંપનીના સચિવ
- B. કંપની ઓડિટર
- C. કંપની રજીસ્ટ્રાર
- D. આમાથી એક પણ નહિ.

_____ is the representative of the shareholders.

- A. Company Secretary
- B. Company Auditor
- C. Company Registrar
- D. None of these.

(5) કંપની ઓડિટરનું મહેનતાણું-----દ્વારા ચૂકવણી કરવામાં આવે છે .

- A. શેર ધારકો
- B. ડિરેક્ટર મંડળ
- C. કેન્દ્ર સરકાર
- D. કંપની

Remuneration of company auditor is paid by _____

- A. Shareholders
- B. Board of Directors
- C. Central Government
- D. Company

(6) અન્વેષણ કરવામાં આવે છે.

- A. દરરોજ
- B. પખવાડિયે
- C. જ્યારે જરૂર પડે ત્યારે
- D. કોઈપણ નહિ.

Investigation is conducted.

- A. Every day
- B. Fortnightly
- C. When required
- D. None.

(7) ડિવિડન્ડ વોરંટ અથવા ડિવિડન્ડ બહાર પાડ્યા પછી કેટલા સમયગાળામાં કંપનીના સભ્યોને મળી જવું જોઈએ?

- A. ૩૦ દિવસો
B. ૨૧ દિવસો
C. ૪૫ દિવસો
D. ૪૦ દિવસો

Dividend warrant should be issued to or dividend should be paid to members within how much time, after the dividend is declared?

- A. 30 days
B. 21 days
C. 45 days
D. 40 days

(8) કંપની એક્ટ ૨૦૧૩માં કલમ ૧૪૭ _____ માટે છે.

- A. ઓડિટરના હક્કો
B. ઓડિટરની ફરજો
C. નિયમોનું પાલન ન કરવા બદલ સજા
D. ઓડિટરની ગેરલાયકાતો

Section 147 in the Companies Act 2013 is for _____.

- A. Auditor's Rights
B. Auditor's Duties
C. Punishment for non-observance of rules
D. Disqualifications of Auditors

(9) અન્વેષણની કાર્યવાહીમાં નીચેનાનો સમાવેશ થાય?

- A. હેતુઓની ઓળખ
B. તપાસનો કાર્યક્રમ તૈયાર કરવો
C. રેકોર્ડની તપાસ
D. આપેલ બધા જ

The investigation procedure includes the following?

- A. Identification of Motives
B. Preparing a program of investigation
C. Examination of Records
D. All of the given

(10) શું અન્વેષણ ઓડિટ કરતા અલગ છે?

- A. હા
B. ના
C. કંઈ કહી શકાય નહિ
D. આપેલ પૈકી એક પણ નહિ.

Is investigation different from audit?

- A. Yes
B. No
C. Can't say
D. None of these

વિગત	કંપની ધારા ૨૦૧૩ની કલમ
ઓડિટરની નિમણૂક	કલમ ૧૩૮
ઓડિટરનું રાજીનામું	કલમ ૧૪૨
ઓડિટરની ગેરલાયકાત	કલમ ૧૪૦
ઓડિટરનું મહેનતાણું	કલમ ૧૪૧
આંતરિક ઓડિટ	કલમ ૧૩૯

(B) Match the correct pairs.

Particulars	Section as per companies Act 2013
Appointment of Auditor	Section 138
Resignation of auditor Section	Section 142
Disqualification of auditor	Section 140
Remuneration of auditor	Section 141
Internal audit	Section 139

Q.2 નીચેના પશ્ચોનાં ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે ચાર)

8

Answer the following questions in brief. (any four)

- કંપની ધારા ૨૦૧૩ મુજબ ઓડિટર માટેની લાયકાતો જણાવો.
State the qualifications for auditors as per Companies Act 2013.
- કર્તવ્યભંગની જવાબદારી એટલે શું?
What is tort liability?

3. કયા સંજોગોમાં ઓડિટરની પુનઃ નિમણૂક કંપનીના ઓડિટ તરીકે કરવામાં આવે છે?
Under what circumstances an auditor is re-appointed as auditor of a company?
4. અન્વેષણ એટલે શું?
What is exploration?
5. ઓડિટ પ્રમાણપત્રનો અર્થ જણાવો.
Explain the meaning of audit certificate.
6. EDP ઓડિટનો અર્થ જણાવો.
Explain the meaning of EDP audit.
7. કરવેરા ઓડિટ કોણે કરાવવું પડે?
Who should conduct a tax audit?
8. વાસ્તવિક નફાથી વધુ નફો બતાવવાની અસરો જણાવો.
State the effects of showing profit in excess of actual profit

- Q.3** (A) સહકારી મંડળીનો ઓડિટ કાર્યક્રમ તૈયાર કરો. 7
Prepare the audit program of a co-operative society.
- (B) અન્વેષણ કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાના મુદ્દાઓ જણાવો. 6
State the points to be considered while exploring.

અથવા
OR

- (A) કંપની ધારા ૨૦૧૩ અનુસાર ચૂકવવાના બાકી ડિવિડન્ડ અંગેની જોગવાઈઓની ચર્ચા કરો. 7
Discuss Provisions regarding dividend due under the Companies Act, 2013
- (B) ઓડિટરનો ખામીવાળો અહેવાલ કોઈપણ ત્રણ ખામી સાથે તૈયાર કરો. 6
Prepare auditor's defective report with any three defects.

Q.4 (A) ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે બે)

8

Write a short note (any two)

1. કંપની ઓડિટરની ફોજદારી જવાબદારી
Criminal liability of company auditors
2. ઓડિટર માટે નિષેધાત્મક સેવાઓ
Prohibitory services for auditors
3. પડતર ઓડિટના ફાયદા
Advantages of due diligence audit
4. ઓડિટરની ત્રાહિત પક્ષ પ્રત્યેની જવાબદારી જણાવો
State the auditor's responsibility towards the third party

(B) તફાવત લખો (ગમે તે એક)

Write the difference (any one)

6

1. ખામીવાળો અહેવાલ અને ખામીરહિત અહેવાલ
Defective report and non-defective report
2. નફો અને વહેંચણી પાત્ર નફો
Profit and distributable profit

2308000106051002 / 2008000106050012
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (SIXTH SEMESTER)
ADVANCE ACCOUNTING & AUDITING - VIII - LEVEL5

[Time: As per schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. **Fill up strictly the following details on your answer book**
 - a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (SIXTH SEMESTER)**
 - b. Name of the Subject : **ADVANCED ACCOUNTING AND AUDITING PAPER - VIII**
 - c. Subject Code No : **2308000106051002/2008000106050012**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.
5. Show the necessary calculations as a part of answer.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી સાચો જવાબ આપો.

15

Select proper alternative and give correct answer.

1. નીચેના પૈકી કયું વિધાન સાચું છે?

Which of the following statement is correct?

A. બજેટ તૈયાર કરવાનું કામ ફક્ત એકાઉન્ટન્ટનું છે.

The task of preparing budget is that of accountant only.

B. બજેટમાં આગામી મુદત માટે જથ્થાકીય અને રૂપિયામાં અંદાજો મુકવામાં આવે છે.

In the budget quantitative as well as monetary figures are given for the next period

C. બજેટમાં ફક્ત જથ્થાકીય અંદાજો મુકવામાં આવે છે.

Only quantitative figures are given in the budget.

D. બજેટ પાછલા વર્ષ માટે બનાવવામાં આવે છે.

Budget is prepared for previous year.

2. નીચેના પૈકી કયું વિધાન સાચું નથી?

Which of the following statement is not correct?

A. બજેટ એ ભવિષ્યનું ટૂંકા ગાળાનું આયોજન છે.

Budget is a short term planning for future.

B. બજેટરી અંકુશ દ્વારા નિયત કરેલ આંકડાઓ સાથે કામગીરી સરખાવી તેના પર અંકુશ રાખવામાં આવે છે.

Budgetary control aims at controlling actual performance by comparing pre determined figures with actual performance figures

C. બજેટ દ્વારા ઘંઘાની બધી કામગીરીનું સંચાલકોના હાથમાં કેન્દ્રીકરણ થાય છે.

All activities are centralised in the hands of top management

D. બજેટ દ્વારા કંપનીમાં સાધનોનો શ્રેષ્ઠ ઉપયોગ થાય છે.

The resources are put to optimum use in companies where budgetary control is in operation

3. નીચેના પૈકી કયું વિધાન બજેટીંગનો હેતુ દર્શાવતું નથી?

Which of the following is not an objective of budgeting?

A. નિત્યક્રમમાં થતા ખર્ચા માટે મંજૂરી જરૂરી છે.

It requires approval for routine spending.

B. બજેટીંગનો હેતુ આંતરિક સેવા માટે કિંમત નક્કી કરવાનો છે.

It establishes prices for internal services.

C. બજેટીંગ માં અગાઉથી કામગીરીનું આયોજન કરવામાં આવે છે

Budgeting forces advance planning.

D. બજેટીંગ સંચાલકોની નીતિઓની કર્મચારીઓને માહિતી આપે છે.

It communicates management's policies to sub-ordinates.

4. નીચેના પૈકી કયા બજેટનો સમાવેશ સમયને અનુલક્ષીને અંદાજપત્રમાં થતો નથી?

Which of the following budget is not included according to time Factor?

A. ટૂંકા ગાળાનું અંદાજપત્ર

Short term budget

B. લાંબા ગાળાનું અંદાજપત્ર

Long term budget

C. પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર

Flexible budget

D. ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ પણ નહિ

None of the above

5. નીચેના પૈકી કઈ બાબતનો સમાવેશ ઉત્પાદન અંદાજપત્રના વર્ગીકરણમાં થાય છે?

Which of the following particular is included according to classification Of production budget?

A. પ્રત્યક્ષ માલસામાન અંદાજપત્ર

Direct materials budget

B. પ્રત્યક્ષ મજૂરી અંદાજપત્ર

Direct labour budget

C. કારખાના પરોક્ષ ખર્ચનું અંદાજપત્ર

Factory overheads budget

D. ઉપરોક્ત બધાજ

All of the above

6. જવાબદારી કેન્દ્રોના પ્રકારમાં કઈ બાબતનો સમાવેશ થાય છે?

Which of the following particular is included in types of Responsibility centre?

A. આવકલક્ષી કેન્દ્ર

Revenue centre

C. રોકાણલક્ષી કેન્દ્ર

Investment centre

B. ખર્ચલક્ષી કેન્દ્ર

Expense centre

D. ઉપરોક્ત બધા જ

All of the above

7. રોકડ અંદાજપત્ર _____ માટે ઉપયોગી સાધન છે

Cash budget is useful tool for---

A. વેચાણનું આયોજન
Sales planning

B. કરવેરા આયોજન
Tax planning

C. ખરીદીનું આયોજન
Purchase planning

D. નાણાંકીય આયોજન
Financial planning

8. જાન્યુઆરી અને ફેબ્રુઆરીના પરોક્ષ ખર્ચા અનુક્રમે રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦ અને રૂ. ૧,૬૦,૦૦૦ છે, સમય ગાળો ૧/૪ માસ છે, ફેબ્રુઆરી માસમાં કુલ રકમની ચુકવણી કેટલી?

Overheads expenses of January and February are Rs. 1,00,000 and Rs. 1,60,000 respectively. Time lag is 1/4 month. Calculate total Amount to be paid in February.

A. રૂ. ૧,૧૫,૦૦૦
Rs. 1,15,000

B. રૂ. ૧,૪૫,૦૦૦
Rs. 1,45,000

C. રૂ. ૬૫,૦૦૦
Rs. 65,000

D. રૂ. ૨,૦૫,૦૦૦
Rs. 2,05,000

9. નીચેના પૈકી કયું વિધાન રોકડ અંદાજપત્રની મર્યાદાના સંદર્ભમાં સાચું છે?

Which of the following statement is true according to the limitations Of cash budget?

A. રોકડની આવક અને જાવકનો અંદાજ મુકવાનું કાર્ય મુશ્કેલ નથી.
Estimate of cash receipt and payments is not difficult work.

B. તે ખર્ચાળ હોવાથી નાની પેઢીઓ અપનાવી શકતી નથી
Small firm cannot adopt as it is expensive.

C. તેને કારણે રોકડની વ્યવસ્થા ક્યારે કરવી તે નક્કી થઈ શકતું નથી.
It is not possible to decide when to make arrangement of Cash.

D. મૂડી ખર્ચની યોજના નક્કી કરવા માટે તે બિલકુલ ઉપયોગી નથી
Not useful for provision of capital expenditure.

10. નીચેના પૈકી કયો ખર્ચ પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્રથી સંબંધિત નથી?
Which of the following expense is not related to flexible budget?

- A. ચલિત ખર્ચ
Variable expense
- B. તફાવત પડતર
Differential cost
- C. સ્થિર ખર્ચ
Fixed expenses
- D. કુલ ખર્ચ
Total expenses

11. એક કંપનીમાં ૫૦% ઉત્પાદન શક્તિએ ૧૦,૦૦૦ એકમોનું ઉત્પાદન થાય છે
૬૦% ઉત્પાદન શક્તિએ ઘસારો એકમદીઠ રૂ. ૧૦ છે, જ્યારે ૮૦% ઉત્પાદન
શક્તિએ ઘસારો એકમદીઠ રૂ. ૭.૫ છે, તો ઘસારો કયા પ્રકારનો ખર્ચ છે

In a company at 50% production capacity 10,000 units are produced.
At 60% production capacity depreciation per unit is Rs. 10. At 80%
production capacity depreciation per unit is Rs. 7.5, then depreciation
Is which type of expense?

- A. અર્ધ ચલિત
Semi variable
- B. ચલિત
Variable
- C. સ્થિર
Fixed
- D. પ્રત્યક્ષ
Direct

12. એક કંપનીની માહિતી નીચે મુજબ છે.

ઉત્પાદન એકમો	૪૮૦૦૦	૬૪૦૦
કારખાના ખર્ચ રૂ.	૩,૮૪,૦૦૦	૪,૮૦,૦૦૦

Information of a company is given below

Production units	48,000	64,000
Factory Expenses Rs.	3,84,000	4,80,000

જો ૭૫,૦૦૦ એકમોનું ઉત્પાદન કરવામાં આવે તો કુલ ખર્ચ કેટલો થાય?

If 75,000 units are to be produced then, how much will be total expense?

- A. રૂ. ૬,૦૦,૦૦૦
Rs. 6,00,000
- B. રૂ. ૫,૪૬,૦૦૦
Rs. 5,46,000
- C. રૂ. ૫,૬૨,૫૦૦
Rs. 5,62,500
- D. રૂ. ૩,૫૪,૦૦૦
Rs. 3,54,000

13. ફાળો=_____

Contribution = _____

A. સ્થિર ખર્ચા -- ખોટ
Fixed expenses – Loss

B. સ્થિર ખર્ચા + નફો
Fixed expenses + Profit

C. વેચાણ કિંમત – ચલિત ખર્ચા
Sales price - Variable expenses

D. ઉપરોક્ત બધા જ
All of the above

14. જો સ્થિર ખર્ચ રૂ. ૩,૬૦,૦૦૦ હોય, નફા જથ્થા ગુણોત્તર ૪૦% હોય તથા એકમદીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. ૭૫ હોય તો રૂ. ૨,૪૦,૦૦૦ નફો મેળવવા જરૂરી વેચાણ એકમો કેટલા?

If fixed cost Rs. 3,60,000, profit volume ratio 40% and sales price per unit is Rs. 75, then what will be necessary sales unit to earn profit of Rs.2, 40,000?

A. ૪,૦૦૦
4,000

B. ૧૫,૦૦૦
15,000

C. ૨૦,૦૦૦
20,000

D. ૧૫,૦૦,૦૦૦
15,00,000

15. જો સ્થિર ખર્ચ રૂ. ૩,૯૦,૦૦૦ હોય, એકમદીઠ ચલિત ખર્ચ રૂ. ૧૮ હોય અને સમતૂટ બિંદુ ૧૦,૦૦૦ એકમો હોય તો એકમદીઠ વેચાણ કિંમત કેટલી હશે?

If fixed expenses are Rs. 3, 90,000, variable expenses per unit are Rs. 18 and break-even point is 10,000 units then what will be the selling Price per unit?

A. રૂ. ૫૭
Rs. 57

B. રૂ. ૨૧
Rs. 21

C. રૂ. ૭૫
RS. 75

D. ઉપરોક્ત પૈકી કોઈ પણ નહિ
None of the above

Q.2 (ગમે તે ચાર)**8****(Any four)**

(1) ધરતી લિ.ની માહિતી નીચે મુજબ છે.

પ્રત્યક્ષ માલસામાન રૂ.	૧,૫૦,૦૦૦	સ્થિર ખર્ચા રૂ.	૫૦,૦૦૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી રૂ.	૭૦,૦૦૦	વેચાણ રૂ.	૫,૦૦,૦૦૦
કારખાના ચલિત ખર્ચા રૂ.	૮૦,૦૦૦		

Information of Dharti Ltd is as follows.

Direct materials Rs.	1,50,000	Fixed expenses Rs.	50,000
Direct labour Rs.	70,000	Sales Rs.	5,00,000
Factory variable expenses Rs.	80,000		

ગણતરી કરો: (1) સમસૂટ બિંદુ

(2) જો ચલિત ખર્ચામાં ૨૦% વધારો થાય તો નવું સમસૂટ બિંદુ

Calculate: (1) Break-even point

(2) New Break-even point if variable expenses increases by 20%

(2) નીચેની માહિતી પરથી ડીસેમ્બર માસના રોકડ બજેટ માટે મળેલ કુલ રકમ શોધો.

માસ	સપ્ટેમ્બર	ઓક્ટોબર	નવેમ્બર	ડીસેમ્બર
કુલ વેચાણ રૂ.	૮,૦૦,૦૦૦	૯,૦૦,૦૦૦	૧૧,૦૦,૦૦૦	૧૨,૦૦,૦૦૦

From the following information, find out the total cash received for cash
Budget of December month.

Month	September	October	November	December
Total sales Rs.	8,00,000	9,00,000	11,00,000	12,00,000

કુલ વેચાણ ના ૨૦% રોકડ વેચાણ છે. ઉધાર વેચાણના ૫૦% નાણા વેચાણ પછીનામાસમાં, ૩૦% નાણા ત્યારબાદ બીજા માસમાં અને બાકીના નાણા ત્રીજા મહીને મળે છે.

Cash sales are 20% of total sales. 50% amount of credit sales is received in next month after sales, 30% amount in second month and remaining amount in third month after sales.

(3) સ્વર્ગ લિ. ની માહિતી નીચે મુજબ છે

Information of Swarg Ltd is as follows.

સ્થિર ખર્ચ રૂ. ૫,૨૦,૦૦૦, ચલિત ખર્ચ એકમદીઠ રૂ. ૧૨, વેચાણ કિંમત એકમદીઠ રૂ. ૨૫, ઉત્પાદન એકમો ૮૦,૦૦૦.

Fixed expenses Rs. 5,20,000, variable expenses per unit Rs. 12, sales price Per unit Rs. 25, production 80,000 units.

ગણતરી કરો: (૧) સમતૂટ બિંદુના એકમો

(૨) રૂ. ૩,૯૦,૦૦૦નફો મેળવવા જરૂરી વેચાણના એકમો.

Calculate: (1) Break-even point in Units

(2) Necessary sales units to earn profit of Rs.3, 90,000.

(4) આકાશ લિ. નીચેની માહિતી પૂરી પાડે છે.

ઉત્પાદન ક્ષમતા	૬૦%	૯૦%
ઉત્પાદન એકમો	૧૦,૫૦૦	૧૩,૫૦૦
કારખાના ખર્ચ રૂ.	૮૫,૦૦૦	૧,૦૦,૦૦૦

Information of Akash Ltd is as follows.

Production capacity	60%	90%
Production units	10,500	13,500
Factory expenses Rs.	85,000	1,00,000

૭૫% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ ચલિત અને સ્થિર કારખાના ખર્ચ શોધો

Find out variable and fixed expenses at 75 % production capacity.

(5) પ્રકૃતિ લિ. નો સલામતી ગાળો ૩૦% અને નફા જથ્થા ગુણોત્તર ૪૦% છે. જો

વેચાણ ૧૫,૦૦,૦૦૦ હોય તો

(૧) ચોખ્ખો નફો અને

(૨) સમતૂટ બિંદુએ વેચાણ શોધો.

Prakruti Ltd. has Margin of safety 30% and profit volume ratio is 40%. If Sales is Rs. 15, 00,000,

find out (1) Net profit and

(2) Sales at Break-even Point.

(6) અસરકારક જવાબદારીલક્ષી હિસાબી પદ્ધતિની ચાર આવશ્યકતાઓ જણાવો.

State the prerequisites of effective responsibility accounting methods.

(7) મૂડી પડતરના વિવિધ ખ્યાલો જણાવો.

State concepts of cost of capital.

(8) કાર્ય અનુસાર અંદાજપત્ર નું વર્ગીકરણ લખો.

Write the classification of budget according to function.

Q.3 સુરત લિ.ની નીચેની માહિતી પરથી જાન્યુઆરી ૨૦૨૪ થી એપ્રિલ ૨૦૨૪ સુધીનું રોકડ બજેટ તૈયાર કરો. **13**

From the following data, prepare cash budget for Surat Ltd. from January 2024 to April 2024.

(1) તા. ૧-૧-૨૦૨૪ ના રોજ રોકડ સિલક રૂ. ૬૦,૦૦૦ છે.

માસ	વેચાણ રૂ.	છેવટનો સ્ટોક રૂ.	મજૂરી રૂ.	પરોક્ષ ખર્ચા રૂ.
નવેમ્બર	૩,૭૫,૦૦૦	૩૦,૦૦૦	૪૦,૦૦૦	૭૦,૦૦૦
ડીસેમ્બર	૩,૦૦,૦૦૦	૨૦,૦૦૦	૪૬,૦૦૦	૫૦,૦૦૦
જાન્યુઆરી	૩,૨૦,૦૦૦	૩૦,૦૦૦	૫૨,૦૦૦	૮૦,૦૦૦
ફેબ્રુઆરી	૩,૫૦,૦૦૦	૪૦,૦૦૦	૫૮,૦૦૦	૬૦,૦૦૦
માર્ચ	૩,૮૦,૦૦૦	૫૦,૦૦૦	૬૪,૦૦૦	૯૦,૦૦૦
એપ્રિલ	૪,૦૦,૦૦૦	૬૦,૦૦૦	૭૦,૦૦૦	૯૦,૦૦૦

On 1-1-2024 cash balance is Rs. 60,000.

Month	Sales Rs.	Closing stock Rs.	Wages Rs.	Overheads Rs.
November	3,75,000	30,000	40,000	70,000
December	3,00,000	20,000	46,000	50,000
January	3,20,000	30,000	52,000	80,000
February	3,50,000	40,000	58,000	60,000
March	3,80,000	50,000	64,000	90,000
April	4,00,000	60,000	70,000	90,000

(3) માર્ચ માસમાં જામીનગીરીનું વ્યાજ રૂ. ૫૦,૦૦૦ની આવક થશે

Interest on securities of Rs. 50,000 will be received in the month of March.

(જ) માસિક સ્થિર ખર્ચા રૂ. ૧૨,૦૦૦ તથા માસિક ઘસારો રૂ. ૮,૦૦૦નો સમાવેશ પરીક્ષણખર્ચામાં થયેલ છે.

Monthly fixed expenses of Rs. 12,000 and monthly depreciation of Rs. 8,000 is included in the overheads.

(પ) માર્ચ માસમાં રૂ. ૯૦,૦૦૦ના ડિબેન્યર બહાર પાડવામાં આવશે.

Debentures of Rs. 90,000 will be issued in the month of March.

(દ) ૧૦% રોકડ વટાવે માલની ખરીદી રોકડેથી કરવામાં આવે છે.

Purchases are made for cash at 10% cash discount.

(૭) પડતર પર ૨૫% નફાથી માલનું વેચાણ થાય છે.

Goods are sold at a profit of 25% on cost.

(૮) આવકવેરાના રૂ. ૩૨,૦૦૦ ફેબ્રુઆરી માં ચૂકવાશે.

Income tax of Rs. 32,000 will be paid in the month of February.

(૯) સમય ગાળો: વેચાણ – ૨૦% રોકડ વેચાણ અને ઉધાર વેચાણ ૧.૫ માસ.

મજૂરી – ૧/૪ માસ, સ્થિર ખર્ચા- ૧/૨ માસ, અન્ય પરીક્ષણ ખર્ચા - ૧.૫ માસ.

Time lag: Sales - 20% cash sales and Credit sales - 1.5 month, Wages - 1/4 Month, fixed expenses - 1/2 month, other overheads -1.5 month.

(૧૦) દરેક મહીને લઘુત્તમ રોકડ સિલક રૂ. ૨૦,૦૦૦ જાળવવાની છે, જે માટે જરૂર જણાય ત્યારે રૂ. ૧૦,૦૦૦ ના ગુણાંકમાં વાર્ષિક ૧૨% વ્યાજના દરે લોન લઇ શકાય છે અને જ્યારે શક્ય બને ત્યારે વ્યાજ સાથે લોન પરત કરવાની છે.

A minimum cash balance of Rs. 20,000 is to be maintained at the end of the each month, and is doing so if it is required, a loan in multiples of Rs. 10,000 can be taken at 12% interest per annum and can be repaid Whenever it is possible.

OR અથવા

ભરૂચ લિ.નું વાર્ષિક પરિવર્તનશીલ બજેટ નીચે મુજબ છે.

વિગત	૫૦% (રૂ.)	૭૫% (રૂ.)
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	૨,૦૦,૦૦૦	૩,૦૦,૦૦૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	૧,૮૦,૦૦૦	૨,૭૦,૦૦૦
પ્રત્યક્ષ ખર્ચા	૮૦,૦૦૦	૧,૨૦,૦૦૦
કારખાના પરોક્ષ ખર્ચા	૧,૫૦,૦૦૦	૨,૦૦,૦૦૦
વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચા	૮૦,૦૦૦	૫૦,૦૦૦
વેચાણ વિતરણ ખર્ચા	૧,૨૦,૦૦૦	૧,૪૦,૦૦૦

Flexible budget of Bharuch Ltd, is as follows.

Particular	50% (Rs.)	75%(Rs.)
Direct materials	2,00,000	3,00,000
Direct wages	1,80,000	2,70,000
Direct expenses	80,000	1,20,000
Factory overheads	1,50,000	2,00,000
Administrative expenses	80,000	50,000
ales and distribution expenses	1,20,000	1,40,000

(૧) હાલમાં કંપની ૪૦% ઉત્પાદન શક્તિએ કાર્ય કરે છે.

At present company works at 40% level of production capacity.

(૨) વર્તમાન ભાવે ઉત્પાદનની વેચાણ કિંમત રૂ. ૮,૫૦,૦૦૦ છે. જો વેચાણ કિંમતમાં ૫% ઘટાડો કરવામાં આવે તો ૬૦% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ કાર્ય કરી શકશે અને જો ૧૦% ઘટાડો કરવામાં આવે તો ૯૦% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ કાર્ય કરી શકશે.

At present selling price, total sales of the production is Rs. 8, 50,000. It is estimated that if the selling price is reduced by 5% the company can increase its sales volume and hence the company can work at 60% level of production Capacity. If the selling price is reduced by 10% the company can increase its sales volume and hence the company can work at 90% level of production Capacity.

(૩) ૭૫% થી વધુ ક્ષમતાએ ઉત્પાદન કાર્ય થાય તો કારખાના સ્થિર ખર્ચામાં ૨૦% વધારો થશે. તૈયાર કરો: ૪૦%, ૬૦% અને ૯૦% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ પરિવર્તનશીલ બજેટ.

Fixed expenses are increase by 20% if the company can work at above 75% Level of production capacity. Prepare flexible budget at 40%, 60% and 90% Production capacity.

Q.4 (a) નવસારી લિ ની તા.૩૧-૦૩-૨૦૨૪ ના રોજ પુરા થતા વર્ષની માહિતી નીચે મુજબ છે.

8

વેચાણ એકમો - ૪૦,૦૦૦	સલામતી ગાળો - ૪૦%
નફા જથ્થા ગુણોત્તર - ૨૫%	એકમદીઠ વેચાણ કિંમત - રૂ. ૫૦

Navsari Ltd. provides the following information for the year ending on 31-03-2024.

Sales units - 40,000	Margin of safety- 40%
Profit volume ratio - 25%	Sales price per unit - Rs. 50

ગણતરી કરો: (૧) હાલનો ચોખ્ખો નફો

(૨) રૂ. ૬,૦૦,૦૦૦ નફો મેળવવા જરૂરી વેચાણની રકમ

(૩) રૂ ૪,૦૦,૦૦૦ના નફાએ સલામતી ગાળો

(૪) રૂ.૧,૫૦,૦૦૦ ની ખોટ જાય ત્યારે સંભવિત વેચાણની રકમ.

Calculate: (1) Net profit at present

(2) Necessary sales to earn a profit of Rs. 6, 00,000

(3) Margin of safety at a profit of Rs. 4,00,000

(4) Probable amount of sales when loss is Rs. 1, 50, 000.

OR અથવા

પારડી લિ. ની તા. ૩૧-૦૩-૨૦૨૪ ના રોજ પુરા થતા વર્ષની માહિતી નીચે મુજબ છે.

8

વિગત	રૂ.
વેચાણ	૨૪,૦૦,૦૦૦
બાદ: ચલિત ખર્ચા (એકમ દીઠ રૂ.૮૦)	૯,૬૦,૦૦૦
	૧૪,૪૦,૦૦૦
બાદ: સ્થિર ખર્ચા	૯,૦૦,૦૦૦
નફો	૫,૪૦,૦૦૦

Pardi Ltd. provides the following information for the year ending on 31-03-2024.

Particular	RS.
Sales	24,00,000
Less: Variable expenses (Per unit Rs. 80)	9,60,000
	14,40,000
Less: Fixed expenses	9,00,000
Profit	5,40,000

- ગણતરી કરો: (૧) નફા જથ્થા ગુણોત્તર
(૨) સમતૂટ બિંદુ રૂપિયામાં
(૩) સલામતી ગાળો
(૪) રૂ. ૯,૦૦,૦૦૦નો નફો કમાવવા જરૂરી વેચાણ

- Calculate: (1) Profit volume ratio
(2) Break-even point in Rupees
(3) Margin of safety
(4) Necessary sales to earn a profit of Rs. 9, 00,000.

(b) ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે બે)

Write short notes (Any two)

6

- (1). બજેટરી અંકુશના ફાયદા
Benefits of budgetary control
- (2). વેચાણ વિતરણ ખર્ચનું અંદાજપત્ર
Sales and distribution expenses budget
- (3). મૂડી પડતરના લક્ષણો
Characteristics of cost of capital
- (4). જવાબદારીલક્ષી હિસાબી પદ્ધતિના ફાયદા
Benefits of responsibility accounting method.

2308000106051003 / 2008000106060002 / 2008000106050021
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (SIXTH SEMESTER)
BANKING-VII
INDIAN BANKING AND CURRENCY

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks:50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (SIXTH SEMESTER)**
- b. Name of the Subject : **BANKING –VII INDIAN BANKING AND CURRENCY**
- c. Subject Code No : **2308000106051003 / 2008000106060002 / 2008000106050021**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 નીચેના વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો. [M.C.Q]

15

1. IMPS દ્વારા ફંડ ટ્રાન્સફરની પધ્ધતિઓ કેટલી છે?

What are the of IMPS act fund transfer?

A. ૨	B. ૩
2	3
C. ૪	D. આપેલ પૈકી કોઈ નહિ.
4	None of this

2. Rupay સેવા કોના દ્વારા લોન્ચ કરવામાં આવી છે?

Who has applied service of Rupay?

A. માસ્ટર કાર્ડ	B. NPCI
Master card	NPCI
C. VISA	D. RBI
VISA	RBI

3. સૌથી વધારે એન.પી.એ.કઇ બેન્કની છે ?

Which bank has highest NPA?

A. ખાનગીક્ષેત્ર

Private

B. જાહેરક્ષેત્ર

Public Sector

C. સહકારી

Co-operative

D. વિદેશીબેંક

Foreign bank

4. ભારતે આર્થિક સુધારણાનો કાર્યક્રમ ક્યારે અમલમાં મૂક્યો.

When India has implement economic reform program?

A. ૧૯૯૫

1995

B. ૨૦૦૫

2005

C. ૨૦૦૭

2007

D. ૧૯૯૧

1991

5. હાલનો બેંકરેટ કેટલા ટકા છે.

How many of bank rate at now?

A. ૫:૧૫

5:15

B. ૬:૫૦

6:50

C. ૭:૩૦

7:30

D. ૮:૦૦

8:00

6. રિઝર્વ બેંકનું રાષ્ટ્રીયકરણ ક્યારે કરવામાં આવ્યું હતું ?

When nationalize RBI?

A. ૧૯૨૫

1925

B. ૧૯૩૪

1934

C. ૧૯૪૯

1949

D. ૧૯૩૫

1935

7. IDFC કંપનીની સ્થાપના ક્યારે કરવામાં આવી?

When established IDFC company.

A. ૨૦૦૫

2005

B. ૧૯૯૭

1997

C. ૨૦૦૮

2008

D. ૨૦૦૯

2009

8. ગુણાત્મક શાખનિયંત્રણના પગલાં ક્યારે લેવામાં આવ્યા હતા ?

When RBI take qualitative credit control.

A. ૧૯૪૭
1947	B. ૧૯૯૨
1992
C. ૧૯૫૬
1956	D. ૧૯૫૫
1955

9. સરકારી બેંક તરીકે કોણ કાર્ય કરે છે ?

Who is bank of government of India?

A. SBI	B. UTI
C. ICICI	D. RBI

10. યલણની દશાંશ પદ્ધતિ ક્યારે અમલમાં આવી ?

When decimal system started?

A. ૧૯૪૯
1949	B. ૧૯૩૪
1934
C. ૨૦૦૬
2006	D. ૧૯૫૭
1957

11. ભારતીય રૂપિયો ક્યારે સંપૂર્ણ રૂપાંતરણીય થયો.

When did the Indian rupee become fully convertible?

A. ૧૯૯૧
1991	B. ૧૯૯૨
1992
C. ૧૯૯૩
1993	D. ૧૯૯૪
1994

12. કોલ મની માર્કેટનું મુખ્ય સ્થળ ક્યાં આવેલું છે ?

Where call money market situated?

A. મુંબઈ
Bombay	B. ચેન્નાઈ
Chennai
C. દિલ્હી
Delhi	D. કલકત્તા
Calcutta

13. એક દેશના ચલણને બીજા દેશના ચલણમાં વ્યક્ત થતી કિંમત એટલે

Currency of one country is converted into currency of another country is.....?

A. બેંકદર
Bank rate	B. વિનિમયદર
Exchange rate
C. રેપોદર
Repo rate	D. પ્રાથમ ધિરાણ દર
Prime lending rate

14. રીઝર્વ બેંક ખેતી અને ઉદ્યોગને કયું ધિરાણ કરે છે.?

Which advanced give to RBI agriculture and Industrial sector.

A. પરોક્ષ
Direct	B. પ્રત્યક્ષ
Indirect
C. ટૂંકા
Short time	D. લાંબા
Long time

15. નીચેના પૈકી કયુ સામાન્ય શાખ નિયંત્રણનું સાધન નથી.

Which of the following is not a common credit control tool?

A. બેંકરેટ
Bank rate	B. રેપોરેટ
Repo rate
C. રોકડ અનામત
Cash reserve	D. ગુણાત્મક શાખનિયંત્રણ
Qualitative credit control

Q.2 ટૂંકમાં જવાબ આપો.

8

1. મૂડી બજાર એટલે શું ?

What is capital market?

2. સ્વચ્છ નોટ નીતિ માટે રિઝર્વબેંક કયા પગલાં લીધો છે ?

What steps have been taken by the RBI for a clean note policy?

3. રિઝર્વબેંકના કોઇ પણ ચાર પ્રણાલિકાગત કાર્યો જણાવો.

State any four the traditional functions of RBI.

4. પ્રાથમ ધિરાણ દર એટલે શું ?

What is meant by prime lending rate?

5. નોટબંધીના ફાયદા કયા છે ?

What benefits of demonetization,

6. નરસિંહમ સમિતિ મુબજ બેંકિંગ ક્ષેત્રના સુધારાઓ શું છે.

What reforms of banking sector?

7. પ્રોવિઝનિંગ કવરેજ રેશિયો (PCR)વ્યાખ્યાત કરો.

What is providing coverage ratio PCR.

8. સપ્રમાણ અનામત પધ્ધતિ ભારતમાં કેમ અનુકૂળ નથી.

Why proportional reserve system of note issue in India.

Q.3 નાણાબજાર એટલે શું ? ભારતીય નાણાબજારની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો. **13**
What is meant by money market what are the characteristics of Indian money market.

અથવા
OR

રિઝર્વબેંક ઓફ ઇન્ડિયાની વિકાસલક્ષી કાર્યો વિગતવાર સમજાવો. **13**
Explain the development functions of the reserve bank of India a Details.

Q.4 ટૂંકનોંધ લખો. (Any Two) **8**

1. વિમુદ્રીકરણની અસરો.
Impact of demonetization.
2. વિનિમય દર નીતિના હેતુઓ
Objectives of exchange rate policy
3. એન.પી.એ.માં ફાળો આપતા પરિબલો
Factors responsible for non performing assets.
4. ભારતની હાલની ચલણ વ્યવસ્થા
Indian currency present system.

(B) કારણો આપો. (Give the Reason)(Any Two) **6**

1. નાણાકીય સુધારાના કારણો આપો.
Give the reason in financial reforms.
2. ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૨માં બેંકદરમાં થયેલા વધારાના કારણો આપો.
Give the reasons for increase in bank rate February 2012.
3. રિઝર્વબેંક એક સંપૂર્ણ સ્વાયત સંસ્થા તરીકે કામગીરી બજાવી શકતી નથી ?
Reserve bank does not functions as a single entity?
4. જાહેરક્ષેત્રની બેંકોની એન.પી.એ. હાલમાં વધી રહેલ છે. ?
At now NPA become high in public sectors?

**2308000106051005 / 2008000106060003 /
2008000106050031
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF COMMERCE (THIRD YEAR)
(SIXTH SEMESTER)
STATISTICS PAPER- IX**

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination: **BACHELOR OF COMMERCE
(THIRD YEAR) (SIXTH SEMESTER)**
- b. Name of the Subject: **STATISTICS PAPER- IX**
- c. Subject Code No: **2308000106051005 / 2008000106060003 /
2008000106050031**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.
5. Graph papers and statistical tables would be given on request.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

(અ) નીચેના બહુવિકલ્પ પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

5

Give the answers to the following multichoice questions

1) કુલ જરૂરિયાત કુલ પુરવઠા કરતાં વધારે હોય તો તેને _____ વાહનવ્યવહારની સમસ્યા કહે છે.

- a) અસમતોલ
- b) પુરવઠાની
- c) માંગની
- d) આમાંથી કોઈ નહીં.

The total demand is greater than the total supply then it is called _____ transportation problem.

- a) Unbalance
- b) Supply's
- c) Demand's
- d) None of These

2) આપેલ રેખીય પ્રતિબંધોને સંતોષે એવી ચલ રાશિઓની કિંમતોને સમસ્યાનો _____ કહે છે.

- a) પ્રાપ્ય ઉકેલ
- b) ઉકેલ
- c) મૂળ ઉકેલ
- d) આમાંથી કોઈ નહીં.

Any set of variables which satisfies the constraints is called _____

- a) Feasible solution
- b) Solution
- c) Basic solution
- d) None of These

3) Min(min - max) અને Max(min - max) પધ્ધતિ _____ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવી હતી.

- a) ડૉ. એસ. એસ. શર્મા b) ડૉ. એસ. સી. શર્મા
c) ડૉ. એસ. ડી. શર્મા d) ડૉ. એસ. પી. શર્મા

Min(min-max) and Max(min - max) methods were presented by _____

- a) Dr. S.S. Sharma b) Dr. S.C. Sharma
c) Dr. S.D. Sharma d) Dr. S.P. Sharma

4) માન - વ્હીટની પરીક્ષણમાં મધ્યક = _____

- a) $\frac{n_1+n_2}{2}$ b) $\frac{n(n+1)}{4}$
c) $\frac{n_1 n_2}{4}$ d) $\frac{n_1 n_2}{2}$

In Mann-Whitney test, mean = _____

- a) $\frac{n_1+n_2}{2}$ b) $\frac{n(n+1)}{4}$
b) $\frac{n_1 n_2}{4}$ d) $\frac{n_1 n_2}{2}$

5) વિલકોક્ષન સંજ્ઞા ક્રમાંક પરીક્ષણ _____ ની સરખામણી કરે છે.

The Wilcoxon sign rank test compares _____

- A) બે સમષ્ટિઓ
Two Populations
B) બે થી વધારે સમષ્ટિઓ
more than two populations
C) નિદર્શ મધ્યક અને સમષ્ટિ મધ્યક
A sample mean to the population mean
D) આમાંથી કોઈ નહીં.
None of these

(બ) નીચેના બહુવિકલ્પ પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

10

Give the answers to the following multichoice questions

1) નીચેની વાહનવ્યવહાર સમસ્યાનો મૂળભૂત શક્ય ઉકેલ ન્યૂનતમ શ્રેણિકની રીતે

	D_1	D_2	D_3	પુરવઠો
A	27	30	28	17
B	23	26	25	19
C	24	24	29	14
માંગ	13	15	22	

- a) 1063 b) 1263
c) 1236 d) 1036

Solve the following assignment problem and obtain the minimum cost.

Work	Machine		
	X	Y	Z
A	60	80	70
B	70	75	85
C	85	100	90

- 4) A અને B યંત્રો વડે ફૂટબોલ અને વોલીબોલ બન્ને બનાવી શકાય છે એક ફૂટબોલ બનાવવા માટે યંત્ર Aનો 5 મિનિટ માટે અને યંત્ર Bનો 6 મિનિટ માટે ઉપયોગ કરવો પડે છે જ્યારે વોલીબોલ બનાવવા માટે યંત્ર Aનો 7 મિનિટ માટે યંત્ર Bનો 5 મિનિટ માટે ઉપયોગ કરવો પડે છે દરેક યંત્ર દરરોજ વધુમાં વધુ 2.5 કલાક વાપરી શકાય છે દરેક ફૂટબોલ પર ₹10 અને દરેક વોલીબોલ પર ₹15 નફો મળે છે. મહત્તમ નફા માટે આ સમસ્યાને સુરેખ આયોજન સમસ્યા સ્વરૂપે દર્શાવો.

Two machines A and B are used in manufacturing footballs and volleyballs. The machine A is to be used for 5 minutes and the machine B is to be used for 6 minutes to manufacture a football, while the machine A is to be used for 7 minutes and machine B is to be used for 5 minutes to manufacture a volleyball. Each machine can be used for at the most 2.5 hours a day. Each football gives a profit of ₹10 and each volleyball gives a profit of ₹15 to maximize the profit, express this problem as a Linear programming problem.

- 5) સુરેખ આયોજનના ઉપયોગો લખો.

Write the uses of Linear programming problem.

- 6) કાર્યાત્મક સંશોધન એટલે શું?

What is operation research?

- 7) અપ્રયલીય પરીક્ષણ માટે x^2 આગણકની કિંમત શોધો.

નિદર્શ	$\leq M$	$> M$	કુલ
X	4	?	10
Y	?	?	20
કુલ	14	16	30

For nonparametric test, find the value of x^2 - statistic.

Sample	$\leq M$	$> M$	Total
X	4	?	10
Y	?	?	20
Total	14	16	30

8) દસ જોડકા પરથી મેળવેલા તફાવતના ચિન્હો

+, -, -, =, +, -, -, =, -, +

તો સંજ્ઞા પરીક્ષણ દ્વારા 'બંને નિદર્શો સમાન સમષ્ટિમાંથી લીધા છે' એ પરિકલ્પનાનું પરીક્ષણ 1%ની કક્ષાએ કરો. (દ્વિપદી વિતરણ દ્વારા)

The signs of difference obtained from 10 pairs are

+, -, -, =, +, -, -, =, -, +

Then by sign test, test the hypothesis 'both the samples are drawn from the same populations (by binomial distribution)

Q.3 (અ) નીચેની વાહનવ્યવહાર સમસ્યાનો ઇષ્ટતમ ઉકેલ મેળવો. (વોગેલની રીતે)

8

પ્લાન્ટ	બજાર			પુરવઠો
	X	Y	Z	
A	4	1	7	100
B	3	2	4	100
C	1	3	----	150
D	5	2	3	200
માંગ	200	150	125	

અહીં પ્લાન્ટ C થી બજાર Z માટે વાહનવ્યવહાર ઉપલબ્ધ નથી.

Find the optimal solution of the following transportation problem (by Vogel's method)

Plant	Market			Supply
	X	Y	Z	
A	4	1	7	100
B	3	2	4	100
C	1	3	----	150
D	5	2	3	200
Demand	200	150	125	

There does not exist transportation facility from C to Z

(બ) એક કોલેજના આચાર્ય બે અધ્યાપકો A અને B ની શૈક્ષણિક ક્ષમતા માટેનું પરીક્ષણ કરવા ઇચ્છે છે પ્રશ્નોત્તરીના ઉત્તરો આપતા તેમના ક્રમાંકો નીચે મુજબ જાહેર થયા. આ માહિતી પરથી શું એમ કહી શકાય કે બંને અધ્યાપકો તેમના ક્ષેત્રમાં સરખા નિપુણ છે? 1% ની કક્ષા માટે માન - વ્હીટની પરીક્ષણનો ઉપયોગ કરો.

5

A A B B B A A B A B B A B A A B

A principal of a college wants to test the teaching capacity of two professors A and B. the question wise ranks are obtained as shown below. From this data can it be said that both of them are expert their own fields? Use Mann-Whitney's test at 1% level of significance.

A A B B B A A B A B B A B A A B

અથવા

OR

(અ) નીચે આપેલ વાહનવ્યવહારની સમસ્યા માટેનો પ્રારંભિક શક્ય ઉકેલ Min (min - max) ની રીતે મેળવો. કુલ પરિવહન ખર્ચ શોધો તથા ઇષ્ટતમ ઉકેલ પણ મેળવો.

8

ફેક્ટરી	D_1	D_2	D_3	D_4	પુરવઠો
F_1	76	120	200	40	28
F_2	280	120	160	240	36
F_3	160	32	280	80	72
માંગ	20	32	30	54	

Obtain the initial basic feasible solution for the following transportation problem, Min (min - max) method. Find the total transportation cost. Also obtain optimal solution.

Factory	D_1	D_2	D_3	D_4	Supply
F_1	76	120	200	40	28
F_2	280	120	160	240	36
F_3	160	32	280	80	72
Demand	20	32	30	54	

(બ) નીચેની માહિતી પરથી મધ્યસ્થ પ્રરીક્ષણ દ્વારા $H_0 : M_1 = M_2$ વિરુદ્ધ $H_1 : M_1 \neq M_2$ નું પરીક્ષણ કરો. (X^2 આગણકનો ઉપયોગ કરો.) 1% ની કક્ષાનો ઉપયોગ કરો.

5

નિદર્શ-I	90	80	78	52	78	68	----
નિદર્શ-II	80	88	95	60	70	54	56

From the following data, test the hypothesis $H_0 : M_1 = M_2$ vs $H_1 : M_1 \neq M_2$, by median test. (use x^2 statistic) use 1% level of significance.

Sample-I	90	80	78	52	78	68	----
Sample-II	80	88	95	60	70	54	56

Q.4 (અ) ગમે તે બે લખો.

8

Write any two

1) હેતુલક્ષી વિધેય $Z = 4x + 8y$ ની નીચેની શરતોને આધીન મહત્તમ કિંમત મેળવો.

$$2x + 3y \leq 48, \quad x \leq 15, \quad y \leq 10, \quad x \geq 0, \\ y \geq 0$$

Find maximum value of objective function $Z = 4x + 8y$ subject to the following constraints,

$$2x + 3y \leq 48, \quad x \leq 15, \quad y \leq 10, \quad x \geq 0, \\ y \geq 0$$

2) નીચેની વાહનવ્યવહાર સમસ્યાનો પ્રારંભિક શક્ય ઉકેલ વોગેલની રીતે શોધો.

ઉદ્ભવ સ્થાન	પ્રાપ્તિ સ્થાન			
	P	Q	R	પુરવઠો
A	17	20	15	90
B	22	19	14	50
C	17	13	21	80
D	19	15	17	60
માંગ	120	90	70	

Find initial basic feasible solution by Vogel's method

Origin	Destination			
	P	Q	R	Supply
A	17	20	15	90
B	22	19	14	50
C	17	13	21	80
D	19	15	17	60
Demand	120	90	70	

3) નીચેની માહિતી પરથી 'બન્ને નિદર્શો એક સમાન પ્રામાણ્ય સમષ્ટિમાંથી લેવાયા છે' એ પરિકલ્પનાનું વિલકોક્ષન પરીક્ષણ 1% ની કક્ષાએ કરો.

નિદર્શ A	86	69	72	62	63	65	68	45	81	54
નિદર્શ B	75	38	72	61	79	49	68	47	56	53

Given the following information, test the hypothesis that 'the two samples have been taken from identical populations' by Wilcoxon signed rank test at 1% level of significance.

Sample A	86	69	72	62	63	65	68	45	81	54
Sample B	75	38	72	61	79	49	68	47	56	53

4) 12 જોડકા પરથી પ્રામાણ્ય વિતરણનો ઉપયોગ કરી સંજ્ઞા પરીક્ષણ દ્વારા 'બન્ને નિદર્શો એકસમાન પ્રામાણ્ય સમષ્ટિમાંથી લેવાયા છે' એ પરિકલ્પનાનું 1% ની કક્ષાએ પરીક્ષણ કરો.

નિદર્શ A	60	51	64	91	55	78	75	73	72	82	79	96
નિદર્શ B	65	50	76	68	66	57	59	89	71	69	48	85

Given the following 12 pairs of observations using sign test at 1% level, test the hypothesis that 'the two samples have been taken from identical populations.

Sample A	60	51	64	91	55	78	75	73	72	82	79	96
Sample B	65	50	76	68	66	57	59	89	71	69	48	85

(બ) ગમે તે બે લખો.

6

Write any two.

- 1) બિનપ્રાયલિય પરીક્ષણમાં આવતી માપન પધ્ધતિઓમાંથી ગમે તે બે સમજાવો.
Explain any two methods of scale methods in nonparametric test.
- 2) સમજાવો : સંજ્ઞા પરીક્ષણ
Explain: sign test
- 3) વાહનવ્યવહારની સમસ્યાનો ઉકેલ મેળવવાની ન્યૂનતમ શ્રેણિકની રીત સમજાવો.
Explain the matrix minima method to find the solution of transportation problem.
- 4) સમજાવો : પ્રતિબંધો, મૂળ ઉકેલ
Explain: Constraints, basic solution.
